

1 Suunnitelma ojentamis- ja kurinpito- ja turvaamismenettelyjen toteuttamista

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 36-37)

Perusopetuslaki säättää keinoista, joilla voidaan puuttua erilaisiin häiriö- ja ongelmatilanteisiin. Tilanteet, joissa on tarpeen puuttua oppilaan käytökseen, syntyvät yleensä nopeasti. Opettajalla ja rehtorilla on ennalta oltava tiedossa, miten tilanteisiin puututaan ja millaisia rangaistuksia missäkin tilanteessa käytetään. Huoltajilla on oikeus tietää koulussa noudatettavat periaatteet ja toimintalinjat, jotka liittyvät oppilaaseen kohdistettavaan ojentamis-, kurinpito- ja turvaamistoimiin.

Rehtorin tehtävänä on huolehtia, että koulussa käytetään vain laissa mainittuja keinoja tämän suunnitelman mukaisesti. Epäasiallinen kielenkäyttö, uhkailu tai muu oppilaita loukkaava tai häpäisevä toiminta ei ole kuulu lain mukaisiin ojentamiskeinoihin. Koulussa on syytä laatia kurinpitokeinojen käytöstä yhdenmukainen linjaus, johon jokainen opettaja sitoutuu, ja josta tiedotetaan oppilaille ja huoltajille. Linjauksella varmistetaan, että samanlaisesta teosta seuraa tekijästä tai toimivallan käyttäjästä riippumatta samanlainen seuraamus. Teon toistuvuus sekä oppilaan ikä ja kehitysvaihe on kuitenkin otettava huomioon seuraamusta määriteltäessä.

Tämän suunnitelman sisältö käydään kouluissa läpi lukuvuosittain.

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Perusopetuslain 29 §:n mukaan oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Hyvinkään peruskouluille on laadittu yhteiset opetuslautakunnan hyväksymät järjestyssäännöt, joita koulut voivat tarpeen mukaan tarkentaa omilla ohjeillaan. Jos oppilas laiminlyö perusopetuslain mukaisten velvollisuuksien asianmukaisen noudattamisen tai esim. rikkoo järjestyssääntöjä, häntä voidaan ojentaa tai häneen voidaan kohdistaa kurinpitotoimia.

Oppilaan velvollisuudet ja järjestyssäännöt

Perusopetuslain 35 §:n mukaan oppilaan on osallistuttava opetukseen, jollei hänellä ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Oppilaalla on velvollisuus noudattaa myös muissa laeissa annettuja määräyksiä.

Oppilaan on noudatettava kaupungin ja koulun järjestyssääntöjä ja muita annettuja ohjeita.

Vahingonkorvaus

Oppilaan tekemään vahinkoon sovelletaan vahingonkorvauslakia (412/1974). vahingosta ilmoitetaan aina huoltajalle. Alle 18-vuotias korvaa vain sen määrän, joka on kohtuullinen.

Oppilaalla on velvollisuus siivota tai korvata tahallisesti tai huolimattomuuttaan aiheuttamansa vahinko Koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään koulun omaisuuden, jonka tämä on tahallaan tai huolimattomuuttaan liannut tai saattanut epäjärjestykseen.

Oppilas ei voi jäädä pois opetuksesta tehtävä ajaksi. Siivoamisesta ilmoitetaan huoltajalle, työtä valvotaan ja se saa kestää enintään kaksi tuntia.

Jos oppilas on sovittanut jotain työllään, on työn osuus huomioitava mahdollista korvausta vähentävänä.

1.1 Oppilaan velvollisuus siivota jälkensä

Oppilaalla on velvollisuus siivota, puhdistaa tai uudelleen järjestää koulun omaisuus, jonka tämä on tahallaan tai huolimattomuuttaan liannut tai saattanut epäjärjestykseen.

KUULEMINEN	ILMOITTAMINEN	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM!
-------------------	----------------------	--------------------	-------------------	--------------

Oppilas	Huoltajalle (Wilma)	Opettaja kirjaa tuntimerkintänä Wilmaan	Opettaja tai rehtori kasvatuksellisista syistä	Oppilas ei voi jäädä pois opetuksesta tehtävä ajaksi. Työtä valvotaan ja se saa kestää enintään kaksi tuntia.
---------	---------------------	---	--	---

1.2 Kasvatuskeskustelu

(Perusopetuslaki 35 a §)

Ensisijainen toimenpide kun oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti. Opettaja kutsuu oppilaan kasvatuskeskusteluun, jos oppilas jatkaa edellä mainitun kaltaista käytöstä opettajan lopettamiskehotuksista piittaamatta ja käytös häiritsee tai loukkaa koulu yhteisön tai sen jäsenen toimintaa. Kasvatuskeskustelu pyritään aina järjestämään siten, että oppilaan huoltajalla on mahdollisuus osallistua siihen.

KUULEMINEN	ILMOITTAMINEN	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM!
Yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa. Tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.	Kasvatuskeskusteluun osallistunut opettaja ilmoittaa oppilaan huoltajille. (Wilma). Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan tarpeelliseksi.	Opettaja kirjaa kasvatuskeskustelun Wilmaan.	Se koulun opettaja, joka on rikkeen havainnut tai jolle joku muu kuin opettaja on rikkeestä ensimmäiseksi kertonut.	Kesto yhteensä enintään kaksi tuntia Voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella. Ennen kasvatuskeskustelua opettaja voi konsultoida oppilashuoltohenkilöstöä.

1.3 Kotitehtävien laiminlyönti

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä **enintään tunniksi** kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

KUULEMINEN	ILMOITTAMINEN	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM!
(Oppilas)	Huoltajalle (Wilma)	Opettaja kirjaa tuntimerkintänä Wilmaan	Opettaja	Valvonta järjestettävä.

1.4 Jälki-istunto

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä, taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä **jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi**.

Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta.

KUULEMINEN	ILMOITTAMINEN	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM!
------------	---------------	-------------	------------	-------

Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.	Jälki-istunnosta ilmoitetaan oppilaan huoltajalle kirjallisesti lomakkeella.	Opettaja/rehtori kirjaa Wilmaan. Opettaja/rehtori kirjaa tuntimerkintänä Wilmaan	opettaja rehtori.	Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan.
--	--	---	-------------------	---

1.5 Kirjallinen varoitus

Oppilaalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä, taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Ennen kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

KUULEMINEN	ILMOITTAMINEN	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM!
Kirjallinen varoitus on kurinpitorangaistus. Ennen kurinpitorangaistuksen antamista on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.	Huoltajalle toimitetaan kirjallinen päätös valitusosoituksineen.	Hallinnollinen päätös Arkistoidaan Wilmatuloste oppivelvollisuusajaksi + 10 v.	Rehtori	

1.6 Määräaikainen erottaminen

Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan **erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi**.

Ennen oppilaan määräaikaista erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen.

KUULEMINEN	ILMOITTAMINEN	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM!
Määräaikainen	Huoltajalle toimitetaan	Hallinnollinen päätös	Opetuslauta-	Määräaikaisesta

erottaminen on kurinpitorangeistus. Ennen kurinpito-rangaistuksen antamista on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.	kirjallinen päätös valitusosoituksineen. Tiedoksi sosiaaliviranomaisille.	rehtorin perusteltava esityksestä, Arkistoidaan Wilma-tuloste esityksestä oppivelvollisuusaika + 10 v.	kunta	erottamisesta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään.
--	--	---	-------	---

1.7 Häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä **poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta**, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta.

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata poistumismääräystä.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Luokasta poistetulle oppilaalle on järjestettävä valvonta. Valvonnasta tai sen järjestämisestä vastaa toimenpiteen toteuttanut opettaja. Valvojan tehtävänä on pyrkiä rauhoittamaan oppilas ja vastata turvallisuudesta.

KUULEMINEN	ILMOITTAMINEN	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM!
Oppilas	Huoltajalle (Wilma)	Opettaja/rehtori kirjaa tuntimerkintänä Wilmaan	Opettaja Rehtori	Rehtori ja opettaja voivat toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.

1.8 Opetukseen osallistumisen epääminen

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Rehtorin ja/tai opettajan on huolehdittava oppilaan valvonnasta jäljellä olevan työpäivän ajaksi. Ensisijaisti asia pyritään järjestämään yhteistyössä huoltajan kanssa. Mikäli huoltajaa ei tavoiteta tai hänen ei ole mahdollista osallistua valvonnan järjestämiseen, oppilaalle on järjestettävä valvonta koulun toimesta.

KUULEMINEN	ILMOITTAMINEN	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM!
Oppilas	Huoltajalle puhelimitse tai Wilma-viestillä, mikäli se tavoittaa huoltajan välittömästi Tarvittaessa	Rehtori kirjaa tuntimerkintänä Wilmaan. Arkistointi oppivelvollisuusaika +	Rehtori	Rehtori ja opettaja voivat toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys

	sosiaaliviranomaiselle	10v (Wilmatuloste)		tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.
--	------------------------	--------------------	--	--

1.9 Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita (turvaamistoimenpide eikä ojentamis- tai kurinpitokeino)

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. (Perusopetuslaki 29 §)

Opettajan tai rehtorin haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.

Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksot ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata. Suositeltavaa on, että ennen hävittämistä muistutetaan noutovelvollisuudesta ja hävittämisestä tietynä päivänä, ellei esinettä tai ainetta noudeta.

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.

Toimenpide on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta.

Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

KUULEMINEN	ILMOITTAMINEN	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM!
(Oppilas)	Ilmoitettava oppilaan huoltajalle mahdollisimman pian	Poisottaminen ja esineiden ja aineiden hävittäminen / luovuttaminen tulee kirjata rangaistuskansioon Arkistoidaan Wilmatuloste oppivelvollisuusaika + 10 v.	Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.	Viimesijainen puuttumiskeino, tehtävä mahdollisimman turvallisesti ja hienovaraisesti. Oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen ei saa puuttua enempää kuin on välttämätöntä. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen. Voimankäyttövälineitä ei saa käyttää. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.

1.10 Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat (turvaamistoimenpide eikä ojentamis- tai kurinpitokeino)

(Perusopetuslaki 36 e §, 36 f §, 29 §)

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

Toimenpide on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta.

Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

KUULEMINEN	ILMOITTAMINEN	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM!
(Oppias)	Oppilaan huoltajalle mahdollisimman pian	Poisottaminen ja esineiden ja aineiden hävittäminen / luovuttaminen tulee kirjata rangaistuskansioon Arkistoidaan Wilmatuloste oppivelvollisuusaika + 10 v.?	Samaa sukupuolta tarkastettavan kanssa oleva opettaja toisen koulun henkilökuntaan kuuluvan täysi-ikäisen läsnä ollessa Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.	Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä. Toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti.

